

CENA MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za celoživotní práci pro životní prostředí

Jan Čerovský

Po studiích na Přírodovědecké fakultě UK v Praze, kde získal i tituly CSc. a RNDr. se věnuje celý život ochraně přírody, především druhové a územní, zároveň i výchově k ochraně přírody a k péči o životní prostředí. Je uznávaným a ceněným členem a spolupracovníkem UICN – Světového svazu ochrany přírody, spolupracovníkem UNESCO, UNEP, EUROPARC, ECNC a dalších mezinárodních organizací. Spoluzakladatelem sdružení Planta Europa, evropského akčního programu „Parky pro život“, jedním ze zakladatelů environmentální výchovy, autorem mnoha přednášek, vědeckých a odborných pojednání, autorem i spoluautorem knižních publikací. V současné době se zabývá studiem a zpracováním témat z historie české i mezinárodní ochrany přírody.

Bohumír Janský

Po absolvování Přírodovědecké fakulty UK v Praze, kde získal i tituly RNDr., CSc., docent, se zaměřil především na vědeckou dráhu v oboru hydrologie a geografie. Je zapojen do řešení mezinárodního projektu Labe, v rámci kterého spolupracuje s našimi i zahraničními hydrologickými pracovišti. Zabývá se i výzkumem v pramenné oblasti Amazonky na jihu Peru, kde vedl dvě české a jednu mezinárodní expedici. Od roku 2004 je zapojen do projektu zahraniční rozvojové pomoci v Kyrgyzstánu. V roce 2007 obdržel nejvyšší státní vyznamenání Peru „Za mimořádné zásluhy“, s právem užívat titul „Komtur“, za dlouhodobou pedagogickou činnost na peruánských univerzitách a za výzkum pramenů Amazonky. Je členem České komise UNESCO, Panamerického institutu pro geografii a historii, místopředsedou České Iberoamerické společnosti, České geografické společnosti a Českého národního výboru pro hydrologii při UNESCO. V současné době pracuje jako vedoucí katedry fyzické geografie a geoekologie na PŘF UK v Praze.

Tomáš Jelínek

Po absolvování Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích a pozdějším studiu managementu se věnoval chemické výrobě a technickému rozvoji. Pracoval ve firmě Barvy a laky n.p.a poté Barvy Tebas s.r.o., kde se spolu s kolegy zabýval náhradou nátěrových hmot obsahujících organická rozpouštědla za barvy ředitelné vodou. V roce 1987 podal jako spoluautor patent na univerzální vodou ředitelnou barvu BALAKRYL, která poté získala od MŽP ocenění Ekologicky šetrný výrobek. V současné době je generálním ředitelem společnosti Barvy TEBAS, prezidentem Asociace výrobců nátěrových hmot a členem představenstva Svazu chemického průmyslu.

Jan Willem Jongepier

Po absolvování stavebního inženýrství Technické univerzity v Delftu učil matematiku, fyziku a informatiku na Hogere Technische School ve Vlissingenu a v roce 1989 se přestěhoval do České republiky. Domovem se mu stala oblast Bílých Karpat, kde pracoval na Správě CHKO jako odborník na botaniku, mykologii a vzdělávání. Zabýval se analýzou biodiverzity v CHKO Bílé Karpaty pro stanovení nové zonace a vhodného managementu území, řídil Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s. ve Veselí nad Moravou. Publikoval články v odborných časopisech v Nizozemí, Belgii a České republice, spolupracoval na knihách o květeně Bílých Karpat, vytvořil a naplnil floristickou databázi BKFLORA, podílel se na síťovém mapování rostlin v Nizozemí.

Miloš Majda

Po ukončení studia se celoživotně věnuje praktické ochraně přírody. Jako strážce přírody a poté pracovník Správy NP Malá Fatra se podílel na založení neziskové organizace Ochrana karpatské divočiny, na některých konkrétních projektech ochrany druhů jako je návrat rysa do volné přírody, ochrana populace medvěda hnědého, mapování hnízdicí populace orla skalního a sokola stěhovavého. Spolupracuje i na filmových projektech o Vysokých Tatrách pro rakouskou ORF a filmovém a vědeckém projektu Návrat rysů do volné přírody. V loňském roce získal Čestné uznání generálního ředitele Státní ochrany přírody Slovenské republiky za dlouhodobou práci pro ochranu přírody.

Jan Pokorný

Po absolvování Přírodovědecká fakulty UK v Praze, kde získal i titul RNDr. a CSc., učil na Vysoké škole zemědělské v Praze, poté pracoval v Botanickém ústavu AV ČR v Třeboni, kde se věnoval vědecké činnosti v oblasti fotosyntézy vodních rostlin, vývoje metod měření fotosyntézy a koncentrace kyslíku ve vodě, úloze vodních rostlin v chemismu vody, vývoji vodních nádrží, eutrofizaci, ozdravení vodních nádrží, ekologii mokřadů, významu vody a rostlin pro místní klima. V roce 1997 byl jedním ze zakladatelů ENKI, o.p.s., kde je od loňského roku ředitelem a v letošním roce byl jmenován docentem na fakultě životního prostředí ČZU.

Karl Friedrich Sinner

Po studiu lesnictví na Mnichovské univerzitě působil v několika funkcích ve Státní správě lesů, od roku 1998 vede Správu NP Bavorský les a v roce 2000 se stal vrchním ředitelem pro lesnictví. Je spoluautorem několika odborných publikací. Za své úsilí o přírodní lesnictví získal medaili Karla Gayera Fakulty lesnictví a řízení zdrojů Mnichovské technické univerzity a cenu Wilhelma Leopolda Pfeila, která se udělovala tehdy naposledy. Byla tím oceněna jeho úspěšná snaha o „stavění mostů“ mezi lesnictvím a ochranou přírody.

Josef Vavroušek in memoriam

Po studiích ČVUT v Praze, kde získal také titul docent a CSc., se zapojil do činnosti humanitní a do práce pro životní prostředí s ohledem na právo člověka na kvalitní život a přístup k informacím. Aktivně se účastnil činnosti nevládního ekologického hnutí, zejména Ekologické sekce čs. biologické společnosti při ČSAV, podílel se na zakládání a činnosti Kruhu nezávislé inteligence a Občanského fóra. V roce 1990 byl jmenován náměstkem Státní komise pro vědeckotechnický rozvoj v oblasti životního prostředí, v červnu téhož roku ministrem vlády ČSFR, předsedou Federálního výboru pro životní prostředí do konce volebního období v červnu 1992. V červnu 1991 zorganizoval první celoevropskou konferenci ministrů životního prostředí na Dobříši, vedl československou delegaci na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiro. V září 1992 inicioval založení Společnosti pro trvale udržitelný život a stal se jejím předsedou. Přednášel také na řadě vysokých škol v Čechách, na Slovensku, v Cambridge ve Velké Británii, v USA. Jeho publikační činnost zahrnovala pět knih, 40 studií a cca 150 odborných článků. Zahynul dne 18.3.1995 pod lavinou ve slovenských Západních Tatrách ve věku 50 let spolu s dvacetiletou dcerou Petrou.

ČESTNÉ UZNÁNÍ MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za publikaci Louky Bílých Karpat

Ivana Jongepierová

publikace Louky Bílých Karpat

Louky Bílých Karpat začaly být botanicky objevovány před více než sto lety a staly se jedním z hlavních důvodů vyhlášení CHKO Bílé Karpaty v roce 1980. Zařazení tohoto území do světové sítě Biosférických rezervací UNESCO v roce 1996 bylo zdůvodněno úzkými vztahy mezi kvalitou zdejší přírody a lidskou činností. Proslulé orchideové louky jsou totiž podmíněné jejich pravidelným kosením. V roce 2000 byl CHKO Bílé Karpaty přidělen Radou Evropy Evropský diplom chráněných území.

V jednotlivých kapitolách kniha seznamuje s přírodními poměry a historií území, květenou, zvířenou, výzkumnými projekty a návrhem optimálního managementu popisovaných společenstev.

Cílem publikace je shrnutí poznatků a výsledků doposud provedených průzkumů nejen v oblasti botaniky a zoologie, ale i aplikovaného výzkumu zaměřeného na optimální způsoby údržby travinobylinných a mokřadních porostů, včetně jejich obnovy.

Kniha je určena především místním lidem a příznivcům tohoto území z ostatních částí České a Slovenské republiky.

Vydala ZO ČSOP Bílé Karpaty ve Veselí nad Moravou za finanční podpory Ministerstva životního prostředí.

ČESTNÉ UZNÁNÍ MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za DVD Ochrana přírody a krajiny v České republice a spoluautorství publikace Národní park České Švýcarsko

Zdeněk Patzelt

DVD Ochrana přírody a krajiny v České republice

- Základní informace o ochraně přírody a krajiny v ČR
- Národní parky a chráněné krajinné oblasti v ČR
- Národní přírodní rezervace a národní přírodní památky v ČR
- Více než 2400 fotografií a 29 map NP a CHKO v ČR
- Příroda v ČR – Výuka hrou
- Film „Natura Bohemica“ a dalších 29 krátkých filmů

Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, Správou NP České Švýcarsko, Správou NP Krkonoše, Správou NP Podyjí, Správou NP a CHKO Šumava a Federací EUROPARC Česká republika.

publikace Národní park České Švýcarsko

Reprezentativní fotografická publikace zachycuje krásu krajiny Národního parku České Švýcarsko a jeho okolí.

První vydání této publikace z roku 2003 získalo ocenění Nejkrásnější česká kniha roku 2003 a Fotografická publikace roku 2004.

Vydala obecně prospěšná společnost České Švýcarsko.

ČESTNÉ UZNÁNÍ MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za spoluautorství publikace Národní park České Švýcarsko

Václav Sojka
publikace Národní park České Švýcarsko

Reprezentativní fotografická publikace zachycuje krásu krajiny Národního parku České Švýcarsko a jeho okolí.

První vydání této publikace z roku 2003 získalo ocenění Nejkrásnější česká kniha roku 2003 a Fotografická publikace roku 2004.

Vydala obecně prospěšná společnost České Švýcarsko.

ČESTNÉ UZNÁNÍ MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za publikaci Krajina a revoluce – Významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí

Jiří Sádlo
Petr Pokorný
Pavel Hájek
Dagmar Dreslerová
Václav Cílek

O krajině v historické perspektivě se zatím u nás psalo většinou z hlediska člověka, anebo z hlediska přírody. Texty Jiřího Sádla, Petra Pokorného, Pavla Hájka, Dagmar Dreslerové a Václava Cílka se pokouší tyto přístupy propojit s cílem psát o krajině z hlediska krajiny.

Kniha se umístila v TOP 10 ankety Kniha roku podle Lidových novin 2005.

Publikace byla okamžitě rozebrána, dočkala se dotisku a nyní upraveného, rozšířeného vydání.

Vydalo nakladatelství Malá Skála.

ČESTNÉ UZNÁNÍ MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za publikaci Voda pre ozdravenie klímy – Nová vodná paradigma

Michal Kravčík
Jan Pokorný
Juraj Kohutiar
Martin Kováč
Eugen Tóth

Kniha se zabývá podstatou a původem bohatství vody v krajině. Její ambicí je změnit současnou praxi odvodňování velkých území, které je způsobeno odlesňováním, zemědělskou činností či kanalizováním dešťových vod v městech.

Odvodňování krajiny znamená snížení odpařování, přeměnu slunečního záření na teplo a změnu obrovských toků energie v něm. I nepatrný pokles odpařování o 1 mm na ploše Slovenské republiky znamená za jediný slunečný den uvolnění takového množství tepla,

které je porovnatelné s celoročním výkonem všech elektráren v SR. To má dopad na oběh vody v krajině a růst extrémního počasí.

Autoři publikace vidí řešení v poměrně jednoduchých zásobárnách vody, které lidé u nás i v jiných částech světa používali po celá století. Sloužili k získávání nových zdrojů vody a často jsou totožné s protipovodňovými a protierozními opatřeními. Při masovém použití mohou znásobit množství vody využitelné pro lidi, přírodu i výrobu. Zároveň mohou zmírnit mikro a makro klimatické problémy způsobené odvodňováním krajiny, a tak přispět ke zlepšení klimatu.

Kolektiv autorů z prostředí mimovládních organizací předkládá knihu těm, kterých se jakýmkoli způsobem týká hospodaření s vodními zdroji..., a to je u institucí veřejného sektoru i soukromých investorů ve větší anebo v menší míře každý občan.

ČESTNÉ UZNÁNÍ MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za publikaci *Vážky České republiky – ekologie, ochrana a rozšíření*

**Aleš Dolný
Daniel Bárta et al.**

V úvodní, obecné části knihy autoři předkládají základní charakteristiku řádu vážky (Odonata), včetně informací o vážkách jako součásti kultury lidské společnosti; dále popis přírodních poměrů České republiky vzhledem k výskytu vážek, historii a současnost české odonatologie a základy metodologie odonatologických výzkumů, analýzy dat a speciálních postupů digitálního zobrazování živých vážek.

Základní rozbor výsledků obsahuje údaje o rozboru počtu druhů, faunistické prozkoumanosti území ČR, časovém rozboru odonatologických dat, výskytu vážek podle nadmořské výšky a sezónní fenologie (líhnutí a letové aktivity dospělců). Zvýšenou pozornost autoři věnují biotopům, tedy prostorovému rozmístění vážek podle charakteru prostředí, jejich ochraně a ohrožení a také biomonitoringu.

Podrobný popis jednotlivých druhů vždy obsahuje údaje o poznávacích znacích dospělců, areálu, rozšíření v ČR, nárocích na stanoviště, bionomii, fenologii a ohrožení. U každého druhu je uveden graf sezónní aktivity, údaj o distribuci v rámci nadmořské výšky, síťová mapa výskytu v ČR ve třech časových obdobích (před r. 1945, 1945–89, po r. 1989) a skeny živých vážek, přičemž u všech druhů je zobrazen jak samičí, tak i samčí jedinec při pohledu z boku a shora. Kniha tak obsahuje přibližně 300 skenů vážek a 100 snímků z přírody, včetně fotografií biotopů, u základních typů prostředí dokonce panoramatických.

Vydal Český svaz ochránců přírod, Vlašim.

ČESTNÉ UZNÁNÍ MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ za práci na Českém předsednictví v Radě EU

Uznání za **tým CZ PRES MŽP** převzala ředitelka odboru EU MŽP Veronika Hunt Šafránková.